

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.199/2022/3.

A tanács tagjai: dr. Puskás Péter a tanács elnöke
dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró
dr. Bartal Géza bíró
dr. Cseh Attila bíró
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes: név1
cím1

A felperes képviselője:
dr. Pinczés Marianna Regina ügyvéd
cím2

Az alperes: név2
cím3

Az alperes képviselője:
Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Kaposvári Attila ügyvéd
cím4

A per tárgya: vételár

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Miskolci Törvényszék
2.Pf.20.674/2022/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Miskolci Járásbíróság
39.P.21.309/2020/49.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott, keresetre és a viszontkeresetre vonatkozó rendelkezéseit – a perköltség, a feljegyzett illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, e keretben az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja, a viszontkeresetre vonatkozó rendelkezését pedig részben megváltoztatja és a felperest terhelő marasztalás tökeösszegét 3.048.000 (hárommillió-negyvennyolcezer) forintra leszállítja, amely után járó késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját 2012. október 29. napjában, annak mértékét 2013. június 30. napjáig minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 százalékkal növelt mértékében, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8

százalékkal növelt mértékében állapítja meg. Az elsőfokú bíróság viszontkeresetet egyebekben elutasító rendelkezését helybenhagyja.

A perköltségre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezéseket megváltoztatja, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 4.858.800 (négymillió-nyolcszázötvennyolcezer-nyolcszáz) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy az állam által előlegezett 52.994 (ötvenkettőezer-kilencszázkilencvennégy) forint költséget és a felperes által le nem rótt elsőfokú és másodfokú 2.546.732 (kettőmillió-ötszáznegyvenhatezer-hétszázharminckettő) forint eljárási illetéket az állam viseli.

Az alperes az általa szükségtelenül lerótt 1.075.349 (egymillió-hetvenötezer-háromszáznegyvenkilenc) forint felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítésére jogosult.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A mezőgazdasági egyéni vállalkozó felperes volt az ügyvezetője és a tulajdonosa a 2019-ben felszámolással megszűnt M. Kft.-nek (a továbbiakban: Kft.).

[2] A felperes 2012. évben őstermelői és vállalkozói tevékenységet végzett, pénzügyi nehézségekkel küzdött és egyéni vállalkozói tevékenysége finanszírozásához pénzügyi hitelekkel vett fel. 2012-ben, őstermelésből, mezőgazdasági terményértékesítésből 832.500 forint, egyéni vállalkozásból 8.414.819 forint bevétele volt. A felperes vállalkozói költségei 2012. évben 10.184.559 forintot tettek ki.

[3] A Kft. az alperessel 2011. május 30-án öt éves integrátori keretszerződést kötött az éves értékesítési szerződésekben megjelölt területeken megtermelt termény szállítására. A 2012. évre kötött szerződésben a Kft. a T. ./3, ./5, .../3, .../7 és ... helyrajzi számú, 277 hektár területekről 554 tonna napraforgó termény értékesítésére vállalt kötelezettséget.

[4] Az alperessel 2012. április 17-én kötött adásvételi szerződésben a felperes 100 tonna napraforgó eladását vállalta 120.000 Ft/tonna + áfa vételáron azzal, hogy a szerződésben meghatározott minőségű és mennyiségű termény nem teljesítése esetén az általa fizetendő kötbér mértéke a szerződéses ár 40%-a. A felperes köteles volt megtéríteni az alperes fedezeti vételből származó esetleges veszteségét is.

[5] 2012. szeptember 26-án az alperes, mint integrátor, a felperes, mint eladó, valamint a Kft. mint termelő között megállapodás jött létre, amelyben előzményként utalva a 2012. április 16-án és a 2012. április 17-én megkötött szerződésekre, az alperes vállalta, hogy saját költségén gondoskodik a termény betakarításáról, telephelyére történő beszállításáról, ha a felperes teljesíti a szerződésben részletezett vállalásait.

[6] A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz (a továbbiakban: MVH) 2012-ben benyújtott egységes terület alapú támogatási kérelem szerint a Kft. 260 hektáron 226 tonna, a felperes 35,48 hektáron 86 tonna napraforgót termelt.

[7] Az alperes megbízása alapján learatott területről az alperes könyvelése szerint a beszállított napraforgó bruttó 335.380 kg, nettó 321.292 kg volt. Az alperes a felperes által kiállított szállítólevelek alapján bruttó 74,44 tonna beszállított mennyiséget könyvelt a felperes nevére, az ezt meghaladó bruttó 260,94 tonna a Kft. nevére került.

[8] A felperes által 122,560 tonna napraforgóra kiállított szállítólevelek kerültek aláírásra az átvétel elismeréseként. A felperes könyvelésében nem szerepel az alperes felé 122,560 tonna napraforgó értékesítéséről, 14.707.200 forint ellenértékéről 2012. október 6-án kiállított számlája. Az alperes által 2012. október 8-án kiállított bevételezési bizonylat szerint a felperes 122,560 tonna napraforgót szállított le 14.707.200 forint (120.000 Ft/tonna) értékben. Az alperes 74,4 tonna után tisztítás, szállítás, aratás, fuvardíj átterheléséről, 1.222.511 forintról állított ki számlát a felperes felé.

[9] A felszámolás alá került Kft. az alperes ellen a Miskolci Törvényszéken 25.G.40.070/2016. szám alatt vételár megfizetése iránt pert indított, a perben a Kft. 280 tonna napraforgó beszállítása vonatkozásában előterjesztett keresetét a bíróság elutasította arra hivatkozva, hogy a Kft. a beszállított mennyiségre vonatkozó állításait nem tudta igazolni.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[10] A felperes a keresetében 14.707.200 forint vételár és annak 2012. október 29. napjától járó, törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy a közöttük fennálló adásvételi szerződés alapján az alperes által kiállított bevételezési bizonylat szerint 122,560 tonna napraforgót szállított le 14.707.200 forint értékben. Az alperes a felperes által ezen mennyiség ellenértékeként kiállított számlát elismerése ellenére nem fizette meg.

[11] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Egyben beszámítási kifogással érvényesített 39.166.864 forint követelést az alperessel szemben a Budapest Környéki Törvényszék előtt vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti perben érvényesített jogalapon; 1.222.511 forintot a 74,4 tonna napraforgó kapcsán felmerült költségeként, 6.586.386 forintot jogalap nélküli gazdagodás, vagy kártérítés jogcímen arra hivatkozással, hogy a felperes felhasználta a Kft.-nek biztosított anyagokat.

[12] Az alperes a felperessel szemben viszontkeresetet is előterjesztett, amelyben 6.096.000 forint kötbérkövetelést és 500.000 forint kárigényt érvényesített.

[13] A felperes viszontkereseti ellenkérelmében a viszontkereset elutasítását kérte szerződésszegés hiányában, illetve elévülés miatt és kérte a kötbér mérséklését is. A beszámítási kifogást 1.222.511 forint erejéig nem vitatta.

Az elsőfokú és másodfokú ítélet

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, a felperest 6.096.000 forint kötbér megfizetésére kötelezte, amely ítéletet a másodfokú bíróság a 2.Pf.20.142/2019/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az indokolása szerint a felperes által az alpereshez beszállított termény mennyisége az alperes által kiállított okiratban szereplő 74,4 tonna, a megismételt eljárásban ennek figyelembevételével kell meghatározni a felperesnek járó ellenértéket, érdemben el kell bírálni az alperes beszámítási kifogását és ehhez képest kell állást foglalni a viszonykeresetről is.

[15] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével a keresetet elutasította, a felperest 6.096.000 forint kötbér és késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a viszonykeresetet és a beszámítási kifogást is elutasította. Az indokolásában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3. § (5), 166. § (1) bekezdés, 193. §, 206. § (1) bekezdés felhívásával meghatározó jelentőséget tulajdonított az okirati bizonyítékoknak, azokkal összefüggésben értékelte a kihallgatott tanúk vallomását. A következtetése szerint a felperes nem bizonyította a kereseti kérelmében megjelölt mennyiségű napraforgó beszállítását az alpereshez. Megállapította, hogy a 1.222.511 forint beszámítását a kereset elutasítása kizárta. Kitért arra is, hogy a 39.166.864 forint beszámításának nem állnak fenn a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 296. § (1) bekezdésben meghatározott feltételei; a 6.586.386 forint jogalap nélküli gazdagodás vagy kártérítés a Kft.-vel szemben érvényesíthető igény.

[16] A viszontkeresettel érvényesített 6.096.000 forint kötbérkövetelést a rPtk. 246. § (1) bekezdése felhívásával alaposnak ítélte, miután a felperes kötbér mérséklése iránt előterjesztett kérelmét elutasította. Megállapította, hogy a viszontkereset 500.000 forint kártérítési igény része elévült, így azt elutasította.

[17] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán meghozott ítéletét a Kúria Pfv.V.21.175/2021/8. számú végzésével az indokolási kötelezettség megsértése miatt hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította

[18] A másodfokú bíróság a megismételt másodfokú eljárásban meghozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit (a viszontkereset részbeni elutasítását) nem érintette, fellebbezett részét megváltoztatta, mellőzte az alperes beszámítási kifogásait elutasító rendelkezéseit, kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.657.489 forintot, valamint annak késedelmi kamatait és az alperes viszontkeresetét teljes egészében elutasította. Mellőzte az alperes felperes javára az elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést, a felperest az állam javára eljárási és jogorvoslati illeték megfizetésére kötelező rendelkezését. Kötelezte az alperest a feljegyzett 1.349.745 forint eljárási és jogorvoslati illeték állam javára való megfizetésére. Megállapította, hogy a feljegyzett 1.196.943 forint eljárási és jogorvoslati eljárási illetéket az állam viseli. A felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 260.000 forintba leszállította. Kötelezte az alperest 28.087 forint állam által előlegezett költség állam javára való megfizetésére, megállapította továbbá, hogy 24.907 forint állam által előlegezett költséget az állam visel. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 515.300 forint másodfokú perköltséget.

[19] A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítve rögzítette, hogy a Miskolci Törvényszék előtt 25.G.40.070/2016. számon folyamatban volt perben az alperes védekezése az volt, hogy a Kft. 249.222 kg napraforgómagot szállított be az alpereshez.

[20] Nem értett egyet az elsőfokú bíróság által kifejtett bizonyíték-mérlegeléssel és az abból levont következtetéssel. Kiemelte, hogy bár az elsőfokú ítélet rögzítette, hogy az okirati bizonyítékoknak meghatározó jelentőséget tulajdonított az elsőfokú bíróság, ezzel ellentétben

a felperes által beszállított mennyiség tekintetében a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat figyelmen kívül hagyta, az azokban szereplő mennyiségektől eltérő adatokat határozott meg. Kiemelte, hogy az alpereshez beszállított termés nagyságának és a beszállító személyének igazolására szolgáló okiratok nem szigorú számadású bizonylatok, ugyanakkor azokat az alperes állította ki, azok tartalmára a felperesnek ráhatása nem volt, e körben valótlannul állította az alperes, hogy a bizonylatok a felperes közreműködésével kerültek kiállításra, ezt a tanúvallomások nem támasztották alá. A bizonyítékok közül MVH-hoz benyújtott okiratok, a hivatal kimutatásában szereplő adatok a teljes megtermelt mennyiséget kétséget kizáró módon nem igazolják.

[21] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében megállapított tényálláshoz az elsőfokú bíróság kötve volt, mert a megismételt eljárásban új bizonyítékok nem merültek fel. Ennek kapcsán rámutatott a másodfokú bíróság arra is, hogy a rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy a felperes mint egyéni vállalkozó és az általa vezetett Kft. is végzett a perbeli időszakban napraforgómag termelést, az alperessel mindketten szerződéses kapcsolatban álltak, a napraforgómag beszállítójaként pedig az került megjelölésre, akit a beszállító meghatározott, ilyen formán annak megállapítása, hogy az adott mennyiségű magot ki szállította az alpereshez, nem a felperes joga, illetőleg kötelezettsége volt. A beszállított összmenyiséget a peres felek egyezően adták elő, annak megoszlását azonban eltérően határozták meg, így e vonatkozásban volt szükséges a bizonyítékok értékelése. Ezen értékelés kapcsán a másodfokú bíróság visszautalt a 2.Pf.20.142/2019/4. számú hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra, kiemelve az alperes eltérő nyilatkozatainak értékelését. E körben ugyanis megállapítható az alperes perbeli nyilatkozatainak eltérősége, amely álláspontja szerint kiemelt jelentőséggel bírt a bizonyítékok értékelése során. Kifejtette, hogy nincs jogszabályi akadálya annak, hogy jelen perben bizonyítékként értékelje az alperesnek más perben tett nyilatkozatát, annál is inkább hiszen e perre maga az alperes is hivatkozott, csatolva az ott keletkezett iratokat. Erre tekintettel kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy az alperes 25.G.40.070/2016. számú perben akként nyilatkozott, hogy a Kft. az ott megjelölt mennyiségű napraforgómagot nem szállította le részére, amelyre tekintettel a Kft. keresete elutasításra került, ugyanakkor jelen perben viszont az alperes az ott tagadott mennyiséget már a Kft. teljesítéseként tüntette fel. Hangsúlyozta, hogy a jelen perben tett alperesi nyilatkozat elfogadása a gyakorlatban arra vezetne, hogy az általa korábban elismert 74,4 tonna mennyiség ellenértékét sem a Kft., sem a felperes felé nem kell megfizetnie. Ugyanakkor rámutatott a másodfokú bíróság arra is, hogy a 25.G.40.070/2016. számú perben jogerősen megállapított tényállás szerint ezen mennyiséget nem a Kft., hanem a felperes szállította az alperesnek. A bizonyítékok értékelése kapcsán kiemelte, hogy jelentősége van annak a körülménynek is, miszerint az alperes 74,4 tonna mennyiség után a szállítási és tisztítási költséget a felperesnek számlázta le. Utalt továbbá arra, hogy 74,4 tonna napraforgómag beszállításán felüli mennyiség beszállítását a felperes bizonyítani nem tudta, ezért a keresetet 74,4 tonna napraforgómag ellenértéke, 8.928.000 forint tekintetében találta alaposnak.

[22] Figyelemmel arra, hogy az alperessel szemben a felperes követelése részben alapos, vizsgálta az alperes beszámítási kifogását. E körben egyetértett az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel, 39.166.864 forint és 6.586.386 forint összegű beszámítási kifogások vonatkozásában. Figyelemmel arra, hogy 1.222.511 forint vonatkozásában a felperes keresete alaposág esetén elismerő nyilatkozatot tett, ezen összeg beszámítására lehetőséget látott, azt levonta az alperes terhére megállapított marasztalási összegből.

[23] Az alperes viszontkeresete kapcsán, figyelemmel arra, hogy a felperes hivatkozott a kötbér túlzott mértékére és kérte annak mérséklését, azt a felére, azaz 20 százalékra mérsékelte. A nem mérsékelte kötbér összegét vitatás hiányában 6.096.000 forintban, a 20

százalékra mérsékelt kötbér összegét 3.048.000 forintban állapította meg, amelyet a felperes részére megítélt alperest terhelő marasztalási összegből levonásba helyezett, így a felperes keresetét 4.657.489 forint és járulékai erejéig találta alaposnak, ennek megfelelően változtatta meg az elsőfokú ítéletet. Az ítélet megváltoztatására tekintettel eltérően rendelkezett a feleket terhelő perköltség és a felperes által le nem rótt illeték és állam által előlegezett költség viseléséről.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[24] A jogerős ítélettel szemben az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte. Megsértett jogszabályként a rPp. 2. § (1) bekezdését, 3. § (2) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 10. § (1) bekezdés a) pontját, 206. §-át, 221. §-át, 229. § (1) bekezdését, 252. § (4) bekezdését, Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) B. cikkét, a rPtk. 242. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:61. §-át jelölte meg.

[25] A rPp. 221. és 229. §-a megsértése körében az alperes arra hivatkozott, hogy a hatályon kívül helyezést követően a másodfokú bíróság ugyanazt a döntést hozta, a döntése során ítélt dologként kezelte a saját korábbi hatályon kívül helyező végzését, holott annak fogalmilag nem lehet ilyen ereje. A támadott ítélet indokolása lényegében azonos a korábbi hatályon kívül helyező végzés indokolásával és a Kúria által korábban hatályon kívül helyezett ítélettel, annak ellenére, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság – kifejezetten a hatályon kívül helyező végzés indokolásának értelmezése tekintetében is – újabb körülményekre is kitért az ítélete indokolásában. A másodfokú ítélet nem tartalmazza, hogy miért nem fogadta el a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érveit és megállapításait abban a körben, amiben az elsőfokú döntés szembe ment a másodfokú bíróság korábbi hatályon kívül helyező végzésének az indokolásával.

[26] E körben utalt továbbá arra is, hogy a másodfokú bíróság a támadott jogerős ítéletben állítja, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak újabb bizonyítékok nélkül a másodfokú bíróság korábbi hatályon kívül helyező végzésétől eltérő tényállás megállapítására nem volt joga. Az elsőfokú bíróság azonban érdemben ugyanazt a tényállást állapította meg, a megállapított tényállás alapján a másodfokú bíróságétól eltérő jogi következtetésre jutott, amelyhez joga volt, mert e körben a hatályon kívül helyező végzés nem köti. A másodfokú ítéletből kiolvashatóan a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság lényegében nem hozhatott volna azonos tényállás alapján a másodfokú bíróságétól eltérő jogi következtetéseken alapuló ítéletet, amely téves, hiszen a másodfokú bíróság utasításai fogalmilag nem terjedhetnek ki a megismételt eljárás ítéletének teljességére, erre tekintettel állította a rPp. 252. § (4) bekezdésének, valamint a 4. § (1) bekezdését, 10. § (1) bekezdés a) pontjának, valamint a 22. § (1) bekezdésének a sérelmét is. E körben fenntartotta a 2019. május 13-án kelt előkészítő iratában írtakat is.

[27] A rPp. 3. § (2) bekezdése és 206. § (1) bekezdésének a megsértése körében arra hivatkozott, hogy a peres eljárás során becsatolt okirati bizonyítékok pl. az MVH igazolás a per során jutott az alperes birtokába, azt a felperes csatolta be állításainak alátámasztására és akként nyilatkozott, hogy az összes megtermelt napraforgó ezen a 35,48 hektáros területről származott. A rPp. 3. § (2) bekezdése alapján a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez

és jognyilatkozatokhoz kötve van. A termelő és területalapú támogatás igénylésekor az igénylő az általa használt parcella méretét büntetőjogi felelősségének tudatában adja meg, tehát ebben a felperes nem tévedhetett, ez a nyilatkozata biztosan valós volt. Utalt arra, hogy a területre vonatkozóan a peranyagban elfekszik a 2011 évi és a 2013 évi MVH igazolás is, amelyek már 3 év viszonylatában igazolják ugyanazt a területméretet. Nem lehetséges, hogy ez a terület és a berajzolt parcella több hektárral eltérjen a valóságtól, lehetetlen, hogy a felperes a saját maga által bejelentett 35,48 hektárnál nagyobb területet művelt volna a napraforgóval az adott évben. Utalt arra is, hogy a felperes ugyancsak maga nyilatkozott arról, hogy 30 tonnát a ...Kft.-nek értékesített és C.J. szakvéleményét is elfogadta. A felperes nyilatkozatai az alperesi állításokat támasztották alá.

[28] Az alperes rámutatott, hogy a korábbi hatályon kívül helyező végzés, illetve ítélet adatai korrekció nélküli elfogadása ellentétes a perben rendelkezésre álló bizonyítékokkal, így az integrátori szerződéssel, szakértői véleménnyel, MVH igazolásokkal, a felperes saját könyvelője tanúvallomásának és nyilatkozatának tartalmával, a NAV-nak benyújtott bevallásokkal, továbbá a szigorú számadású bizonylatokkal, a felperes saját nyilatkozatával, továbbá ellentmond az alapvető mezőgazdasági ismereteknek, a matematikának és logikának. Kiemelte, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy kizárólag az alperes által megbízott vállalkozó, V.S. által learatott termény került beszállításra a fuvarozó vállalkozóval, semmi másra nem kaptak megbízást, kizárólag a Kft., illetve a felperes 2012-ben még feltételezett területeinek a learatására és a termény beszállítására. Rámutatott, hogy a felperes maga állította, hogy valamennyi beszállított és elszámolni kívánt terménye a 35,48 hektárján termett meg, amelyet V.S. tanúvallomása, valamint a beszerzett szakértői vélemény, könyvelési adatok és az MVH igazolás is alátámasztott. Utalt arra is, hogy a Kft. és az alperes között létrejött szerződésekből egyértelmű, hogy abban a meghatározott terület tekintetében lábon álló termés tulajdonjogának megszerzéséről, learatásáról és beszállításáról van szó, az integrátori szerződés pontosan kiköti, hogy a szerződésben szereplő helyrajzi számokon megtermett összes lábon álló termésen az alperesen kívül más nem szerezhethet tulajdont, így a felperes ezt biztosan nem adhatta el jogszerűen senkinek. A felperes és az alperes között nem integrátori, hanem egyszerű adásvételi szerződés jött létre, amely alapján bármilyen forrásból származó terménnyel teljesíthetett az alperesnek, de az alperes saját terményével értelemszerűen nem. A Kft., illetve saját területein megtermelt termésen kívüli, más forrásból származó termékkel a felperes nem rendelkezett, ettől eltérő megállapítás ellentmondásban van a szakértői véleményekkel, a felperes és az alperesi tanúnyilatkozatokkal, még magának a felperesnek az állításaival is.

[29] Utalt arra is, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az aratás közben döntött arról a felperes, hogy melyik tábla kié és hogy a learatott terménymennyiséget kinek diktálja be. A másodfokú bíróság ítélet logikájának elfogadása az Alaptörvény, valamint a Ptk. 6:61. §-ának sérelmét is jelentené, hiszen arra vezetne, hogy a felperes az alperestől eltulajdonított terménnyel, illetve az alperes tulajdonában álló terménnyel is jogszerűen teljesíthetett, amely nyilvánvalóan nem lehet törvényes.

[30] Az alperes előadta továbbá, hogy téves az a másodfokú ítéletben kifejtett álláspont is, amely szerint egy adott perben egy másik, ráadásul más felek között, más tárgyban folyt perben tett nyilatkozatnak nagyobb jelentősége van, mint az adott perben tett nyilatkozatainak. Azon túl, hogy a rPp. 163. § (2) bekezdése nyilvánvalóan nem az évekkel korábban, más felek között, más tárgyban folyó perben felmerült nyilatkozatokra vonatkozik, hanem az adott folyamatban lévő perre, ha az adott perben egy másik perben tett nyilatkozat mégis vizsgálatra kerül, akkor a tisztességes eljárás elve alapján vizsgálni kell annak megtételének a körülményeit is. Jelen esetben azt, hogy a másik, korábbi pernek a tárgya elsődlegesen nem a beszállítás mennyisége, hanem egy szavatossági igény, a mennyiség csak

egy érintett körülmény volt. A korábbi perben a mennyiséggel kapcsolatban az volt a kérdés, hogy az alperes mérlegjegyein is szereplő beszállított terményen felül volt-e még további beszállítás, jelen pernek pedig az a lényege, hogy ugyanazon mérlegjegyekkel igazolt, ugyanazon össz mennyiség hogyan oszlott meg, illetve megoszlott-e egyáltalán a felperes és a Kft. között. A korábbi per ítélete eleve nem tér ki erre a körülményre. Utalt arra is, hogy a másodfokú bíróság által hivatkozott nyilatkozatának megtételekor a megoszlás tekintetében tévedésben volt, mert hiányoztak azon információk, többségében a felperes által a hatóságok részére tett saját nyilatkozatait tartalmazó hivatalos iratok, amelyet éppen a felperes jelen perben maga terjesztett elő. Az alperes ezen utóbbi tény, információ birtokában volt kénytelen módosítani a megoszlással kapcsolatos álláspontját. A jogerős ítélet tehát emiatt ellentétes a rPp. 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal is. Emellett ítélt dolog hiányában valamely bíróság előtt, valamikor tett valamely nyilatkozatnak, különösen, ha az nem volt rosszhiszemű, semmivel sincs erősebb elismerő ereje, mint egy szokásos módon tett elismerésnek. Ennek ellenkezője azt jelentené, hogy az elismeréssel szembeni ellenbizonyításnak nincs helye akkor, ha az elismerés bármikor, bármely összefüggésben, bármely bíróság előtt történt, ilyen törvényi rendelkezés viszont nincs, emiatt a támadott ítélet kifejezetten sérti az rPtk. 242. § (1) és (2) bekezdését is. Utóbbi azon okból is, hogy a nyilatkozat nem a másik félhez, hanem a bírósághoz intézett szóbeli nyilatkozat volt. Külön logikai hiányossága a támadott ítéletnek, hogy mellőzte a felperes más eljárásban tett nyilatkozatainak hasonló értékelését akkor, amikor az alperesnek a már hivatkozott korábbi perben tett nyilatkozatát figyelembe vette. E körben utalt a hatóság felé a mezőgazdasági támogatási bejelentőlapokon, a felperes önként, saját információ birtokában tett nyilatkozataira.

[31] Az alperes hivatkozott arra is, hogy iratellenes az a jogerős ítéleti megállapítás, amely szerint az alpereshez beszállított termés nagyságának és a beszállító személyének igazolására szolgáló okiratok tartalmára a felperesnek ráhatása nem volt, az alperes azon állítása, hogy azok a felperes közreműködésével került kiállításra, valótlan, mert azt a tanúvallomások nem támasztották alá. E körben utalt R.G-né és T.B. tanúk vallomására.

[32] A másodfokú bíróság azon megállapítása vonatkozásában, amely szerint, ha nem vennék figyelembe a másik pert, akkor 74,4 tonna ellenértékét az alperesnek senki részére nem kellene megfizetni, előadta, hogy ezzel egyfajta általános igazságosztó szerepet vindikál magának a másodfokú bíróság. Feltéve, de nem megengedve, hogy ez a vélekedés helyes volna, akkor sincs joga a bíróságnak az adott perben, perben nem álló más, meg nem határozott személyek érdekeit figyelembe venni. Ez ugyancsak sérti a rPp. 3. § (1) és (2) bekezdését.

[33] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[34] A felülvizsgálati kérelem megalapozott, a jogerős ítélet jogszabálysértő.

[35] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem egy kérelemhez kötött, rendkívüli jogorvoslati eljárás, amelynek tárgya a jogerős ítélet, amely a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható. Felülvizsgálatot jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni [rPp. 270. § (2) bekezdés], a felülvizsgálati kérelemben jogszabálysértést kell előadni [rPp. 272. § (2) bekezdés], a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja [rPp. 275. § (2) bekezdés]. Magyarország Alaptörvénye Nemzeti Hitvallásának utolsó előtti bekezdése szerint az Alaptörvény a jogrend

alapja, ugyanakkor az Alapvetés C) cikk (3) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése és a T) cikk (2)-(3) bekezdése alapján az Alaptörvény nem jogszabály. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük. Ebből következően a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések vizsgálata körében a Kúriának a megsértettként állított jogszabályi rendelkezést az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie és erre figyelemmel kell állást foglalnia a jogszabálysértésről. A Kúria azonban nem vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvényt, mert erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján (Kúria Pfv.21.965/2018. – BH2020. 324.)

[36] A Kúria a rPp. 272. § (2) bekezdése és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: 1/2016. PK vélemény) 3. és 4. pontjában és annak indoklásában adott jogértelmezés alapján már – egyéb határozatai mellett – a Pfv.20.406/2022/7. vagy a Pfv.20.210/2022/6. számú ítéletében is kifejtette, hogy a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő, kötelező tartalmi kellékei a rPp. 272. § (2) bekezdés alapján a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell ezen tartalmi követelményekkel. A hiányos hivatkozásokat a Kúria érdemben nem bírálja el. (Kúria Pfv.21.483/2013/8.)

[37] Adekvát indokolás hiányában nem volt lehetőség a rPp. 10. § (1) bekezdés a) pontjának, valamint a 22. § (1) bekezdése sérelmének a vizsgálatára. Mellőzte a Kúria a Ptk. 6:61. §-a megsértésének a vizsgálatát is, tekintettel arra, hogy a felek közötti jogviszony 2012. évben jött létre, arra a Ptk. nem volt alkalmazható. Mellőzte továbbá a jogerős ítélet felülvizsgálatát a felek közötti jogvitában ugyancsak nem irányadó, a jogerős ítéletben sem alkalmazott rPp. 4. § (1) bekezdésének, rPtk. 242. §-ának a megsértése körében előadottak tekintetében is (BH2022. 239).

[38] Rögzíti a Kúria továbbá, hogy nem felel meg a [39] bekezdés szerinti követelményeknek a felülvizsgálati kérelemben írt azon utalás sem, amely szerint az alperes fenntartja az elsőfokú eljárásban előadott beadványában foglaltakat, hiszen abban a később meghozott jogerős ítélet jogszabálysértő voltára vonatkozó indokokat nyilván nem adhatott elő. (Gfv.30.523/2017/6.- BH2018. 113.I.) Mindezekre figyelemmel a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelemben a jogerős ítélet vonatkozásában előadott hivatkozásokat és indokokat vizsgálhatta.

[39] Ahogy arra a Kúria már a Pfv.20.032/2022/6. számú ítéletében – az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI.30.) PK vélemény (a továbbiakban 1/2014 PK vélemény) 5. pontjában adott jogértelmezés alapján – rámutatott, a polgári eljárás alapelvei olyan általános elvi tételek, amelyek normatív formában jelennek meg és az a rendeltetésük, hogy irányt mutassanak mind a jogalkotó, mind pedig a jogalkalmazók számára annak érdekében, hogy a részletszabályok megalkotása és alkalmazása során tevékenységük az alapelvek érvényre juttatásának irányába mutasson. Az alapelvek érvényesülése a részletszabályokon keresztül valósul meg. Ebből okszerűen az következik, hogy megsértésük is csak közvetett módon, a részletszabályok megsértésén keresztül valósulhat meg, így a rPp. 2. §-a szerinti tisztességes eljárás alapelveinek sérelme körében előadottak a konkrét jogsérelem, így jelen esetben a rPp. 206. § (1) bekezdése megsértését eredményezhették, ezért az ott volt értékelhető.

[40] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet elsősorban azon az alapon támadta, hogy a másodfokú bíróság lényegében anyagi jogerőhatást tulajdonított a hatályon kívül helyező végzésének, az ott megállapított tényállásnak és jogi álláspontnak, így a Kúriának elsődlegesen azt kellett eldönteni, hogy a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróságnak volt-e lehetősége más tényállás és más jogkövetkeztetés levonására és a másodfokú bíróság ezt felrovó ítéleti megállapításai sértik-e a rPp. 252. § (4) bekezdését és a 229. § (1) bekezdését.

[41] A Kúriának a 1/2014 PK vélemény 4. pontjában kifejtett jogértelmezése szerint a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében a szükséges eljárási cselekmények foganatosítása, különösen valamely bizonyítás felvétele, vagy meghatározott intézkedés megtétele tekintetében adott utasításai az elsőfokú bíróság számára perjogi értelemben kötelezőek, elmulasztásuk olyan lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, amely a megismételt eljárásban hozott ítélet újabb hatályon kívül helyezését vonhatja maga után. Ugyanakkor a bizonyítékok mérlegelése, a tényállás megállapítása, valamint az abból származó jogi következtetések levonása valamennyi bíróságnak a saját hatásköréből, valamint az őt megillető bírói függetlenségből eredő önálló jogosultsága. Annak nincs jogi akadálya, hogy a másodfokú bíróság a megismételt eljárásra nézve, e kérdésekre is kiterjedő utasításokat adjon, ez azonban mindig iránymutató jellegű. Az ettől való eltérés – azaz más tényállás megállapítása és abból a hatályon kívül helyező végzésből kitűnő jogi állásponttól eltérő jogkövetkeztetés levonása – nem minősül eljárásjogi szabálysértésnek, hanem pusztán azzal a következménnyel járhat, mint ahogy jelen perben is, hogy a másodfokú bíróság, újabb jogorvoslati kérelem alapján, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztathatja. A jogerős ítélet ettől eltérő megállapításai valóban tévesek, ellentétesek a rPp. 252. § (4) bekezdésének helyes értelmezésével, azonban ezen eljárási jogszabálysértés az ügy érdemére nem hatott ki. Olyan megállapítást, hogy a hatályon kívül helyező végzéshez a rPp. 229. § (1) bekezdése szerinti anyagi jogerőhatás társul, a jogerős ítélet nem tartalmaz, így azt nem sértette meg.

[42] Az alperes megsértett jogszabályként jelölte meg a rPp. 221. § (1) bekezdését is, amely a bíróság indokolási kötelezettségéről és annak tartalmáról rendelkezik. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat, hogy a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett jogerős ítéletében, kifejtette, hogy milyen körülményeket értékelt döntése meghozatalakor, rögzítette a mérlegelés körébe vont bizonyítékokat, kifejtette az azokkal kapcsolatos jogi álláspontját, amelyet megindokolt. A jogerős ítélet tehát megfelelt a rPp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Az, hogy a jogerős ítéletben kifejtett indokokkal az alperes nem ért egyet, nem jelenti ezen eljárási szabály megsértését.

[43] Az alperes felülvizsgálati kérelme ezt meghaladóan a másodfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadta, ezzel összefüggésben állította a rPp. 206. § (1) bekezdésén felül a rPp. 3.§ (1) és (2) bekezdésének, 163. § (2) bekezdésének és a Miskolci Törvényszék 25.G.40.070/2016 számú eljárásában hozott ítélet kapcsán a rPp. 229. § (1) bekezdésének a megsértését is.

[44] A polgári perben a bizonyítás a tényállás megállapításához szükséges annak érdekében, hogy a bíróság a releváns tények feltárásával a kereseti követelés alaposságára jogi következtetést tudjon levonni, arról érdemben tudjon határozni [rPp. 163. § (1) bekezdése]. A rPp. 3. § (3) bekezdése és 164. § (1) bekezdés alapján a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terhelte, mégpedig annak függvényében, hogy melyikőjük érdekében állt, hogy az adott tény a bíróság valónak fogadja el. A Pp. 121. § (1) bekezdése alapján felperesnek az általa érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékait kellett a perben megjelölni és szolgáltatni: bizonyítania kellett tehát azt az állítását, hogy az alperessel kötött adásvételi szerződést teljesítette, mégpedig a tulajdonát képező 35,48 ha területen megtermelt 122 tonna napraforgó

beszállításával. Az alperes vitatta a felperesi állításokat, azokat, valamint a korábbi perben tett nyilatkozatával, illetve az általa kiállított bizonylatokkal szemben terjesztett elő bizonyítékokat, illetve hivatkozott a per során szerzett bizonyítékokra, felperesi nyilatkozatokra. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat a kereset vonatkozásában eltérően értékelték és azok alapján részben ellentétes jogi következtetésre jutottak.

[45] A bírói mérlegelés felülvizsgálati kérelemmel való támadhatóságáról a Kúria már több határozatában állást foglalt. Ezek lényege, hogy – főszabály szerint – nem állapítható meg jogszabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését támadja (BH1994. 221.). Megalapozhatja viszont a felülvizsgálati kérelmet a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése (BH1994. 196.) az, ha a bíróság által megállapított tényállás irratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz (BH1994. 85.). Nyilvánvalóan okszerűtlen a következtetés akkor, amikor a bizonyítékokból csak a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Pfv.21.474/2011/10. – megjelent: BH2013. 119.). Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megalapozatlanságára, a bizonyítékok mérlegelésének a hiányosságaira, az azokból levont következtetés okszerűtlen voltára hivatkozott. A felülvizsgálati eljárásban ennek megfelelően elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy a jogerős ítéletben foglaltak alapján a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenysége, illetve annak esetleges hiányosságai elérik-e azt a mértéket, hogy az a rPp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétben állónak minősül.

[46] A Kúria ennek vizsgálata során megállapította, hogy a perbeli esetben a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem teljeskörűen, a maguk összességében értékelte, ennek folytán az elsőfokú bíróság által helyesen megállapítottakat a rPp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével, okszerűtlenül és logikai ellentmondásokat tartalmazó módon mérlegelte felül, abból téves következtetéseket vont le. Eljárása tehát az ügy érdemére kiható módon sérti a rPp. 206. § (1) bekezdését, ami lehetőséget adott a Kúriának a jogerős ítéletben foglaltak felülmérlegelésére.

[47] A perben abból kellett kiindulni, hogy a felperes és az alperes írásban kötöttek egy adásvételi szerződést, amely alapján a felperes 100 tonna napraforgó eladását vállalta 120.000 forint/tonna + áfa vételáron. Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy ezen szerződést – szemben az alperes és a Kft. közötti szerződéssel – a felperes bármely területen, bárki által megtermelt napraforgóval teljesíthette volna, azonban a felperes – ahogy arra az alperes és az elsőfokú bíróság is helytállóan hivatkozott – saját maga nyilatkozta azt (4.P.23.367/2016/23. és 31. számú jegyzőkönyv), hogy az adásvételi szerződést kizárólag a tulajdonában álló 35,48 ha területen termelt napraforgóval teljesítette, nem állította, hogy más forrásból szerzett terménnyel állt helyt a szerződéses kötelezettségét. Erre tekintettel – mivel az alperes azon az alapon vitatta a szerződés felperes általi teljesítését, hogy a felperes az adott területen nem lehetett képes az alperes felé állítása szerint beszállított 122 tonna és a ...Kft., valamint a M. Bt. felé értékesített további 30+25 tonna napraforgó, vagy akár a felperes által hivatkozott további értékesítések tekintettel 74,4 tonna beszállított napraforgó megtermelésére – a felperesnek bizonyítania kellett a perben azt is, hogy a 35,48 ha területen az adott mennyiségű napraforgó megtermelt, és azt a B.I. által az alpereshez beszállított mennyiség tartalmazta.

[48] Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le és helyesen állapította meg tehát, hogy a felperes 4.P.23.367/2016/23. és 31. számú jegyzőkönyv rögzített személyes nyilatkozatai alapján, hogy kizárólag a 35,48 ha területen termelt terménnyel teljesíthette a közte és az alperes közötti adásvételi szerződést. Ennek folytán helytállóan vizsgálta, hogy a felperes területén, és az alperes és a Kft. közötti szerződésben pontosan megjelölt hrsz-ú területeken mekkora mennyiségű termés volt, amely betakarítása került.

Helyesen rögzítette az e körben értékelhető bizonyítékokat (a szerződéseket, MVH igazolásokat, C.J. és K.Z. szakértők szakvéleményeit, Sz.J., F.Zs. V.S., B.I., V.J., Sz-né B.E., F.S., D.I. K.P. tanúk vallomásait, a felperes könyvelési adatait, a szemlejegyzőkönyveket), amelyek aggályossá tették, illetve egyértelműen cáfolták a felperesnek a 35,48 ha területen megtermelt napraforgó mennyiségére tett előadását, valamint az aratás során a felperesi területekről learatott és az onnan az alpereshez szállítottak állított és az alperes által átvettként leigazolt terménymennyiséget.

[49] A másodfokú bíróság ezzel szemben az alperes által kiállított beszállítási bizonylatok, tisztítási számlák, az alperes perbeli és a 25.G.40.070/2016 számú perben tett nyilatkozatai közötti ellentmondás, valamint a 25.G.40.070/2016 számú perben jogerősen megállapított tényállás – amely azt tartalmazta, hogy 74,4 tonna mennyiséget a felperes szállította be az alpereshez - alapján a 74,4 tonna felperes általi beszállítására következtetett. Helytállóan mutatott rá azonban az alperes arra, hogy a másodfokú bíróság – szemben az elsőfokú bírósággal – figyelmen kívül hagyta az egyéb bizonyítékokat, így különösen a megkötött szerződéseket, V.S., B.I., R.G-né, T.B. tanúvallomásait, a könyvelési adatokat, az MVH igazolásokat, szakértői véleményeket.

[50] A másodfokú bíróság által nem értékelt bizonyítékok közül is kiemelendő, hogy a felperes által elfogadott (4.P.23.367/2016/23. számú jegyzőkönyv 5. oldal) C-féle szakvélemény az alperes és a Kft. közötti szerződésben feltüntetett területeken 340-324 tonna magtermést prognosztizált, míg a felperes felkérésére készített K-féle szakvélemény ugyanezen területeken megtermelt magtermés mennyiséget a beszállított terméssel azonos mennyiségűnek véleményezte. A felperesi állításokat egyértelműen cáfolták az MVH igazolások (amely szerint a 35,48 ha területen mindössze 86 tonna napraforgó termett) és a könyvelési adatok (4.P.23.367/2016/54.), amelyek alapján a felperes az általa állított mennyiségű termés megtermeléséhez sem kellő mennyiségű vetőmaggal, sem növényvédőszerrel, sem a földterület megműveléséhez szükséges saját eszközökkel, az ezek megvásárlásához, illetve bérletéhez szükséges forrással nem rendelkezett. A felperes állításait F.Zs. és Sz.J. vallomása cáfolta (4.P.23.367/2016/31. számú jegyzőkönyv 6. oldal és 11. oldal) és azt sem V.S., sem B.I. vallomása nem támasztotta alá, hiszen a tanúknak nem volt tudomása arról, hogy pontosan kinek a területén folyt az aratás és onnan a beszállítás (4.P.23.367/2016/31. számú jegyzőkönyv 13. oldal, valamint 4.P.23.367/2016/40. számú jegyzőkönyv 3. oldal) ezekről kizárólag a felperestől szereztek tudomást, mint ahogy a mérlegelést végző TÜZÉP vezetője, F.S. is (4.P.23.367/2016/42. számú jegyzőkönyv 10. oldal). R.G-né és T.B. vallomása alapján az is megállapítható volt, hogy a másodfokú bíróság által kiemelten értékelt alperesi bizonylatok alapját a fuvarozó közlése, így közvetetten valóban a felperes „bemondása” képezte. (4.P.23.367/2016/40. számú jegyzőkönyv 13. oldal és 17. oldal).

[51] Egyetértett a Kúria az alperessel abban is, hogy a felperesi tényállítások ellentmondásosságát, bizonyíthatatlanságát, a felperes nyilatkozatai közötti ellentmondásokat a másodfokú bíróság – az eljárási szabályokkal ellentétben – nem értékelte a perben igényt érvényesítő, így bizonyításra köteles felperes terhére. Osztotta az alperes érvelését a Kúria abban is, hogy a más perben tett alperesi nyilatkozat jelen perben – tekintettel arra, hogy az nem minősül a rPp. 163. § (2) bekezdése szerinti beismerésnek – nem mentesíti a felperest az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége alól és nem jelenti azt, hogy azzal szemben eltérő tényállítás nem tehető, ellenkezője nem bizonyítható. Hangsúlyozza a Kúria e körben azt is, hogy a fél által egy más perben tett nyilatkozatnak olyan bizonyító erő nem tulajdonítható, ami önmagában képes a perben beszerzett bizonyítékok alapján megállapított tényeket felülírni. E körben a Kúria kiemeli azt is, hogy a 25.G.40.070/2016 számú per tárgyát az alperes és a Kft. közötti jogviszony, az abból eredő követelés képezte és nem az alperes és a

felperes közötti adásvételi jogviszony, amely így nem képezhetette és nem is képezte azon ítélet tárgyát, így annak indokolási részében tett bármely megállapítás nem kötötte a jelen perben eljáró bíróságokat, abból a jelen per tárgyát képező jogviszonyra, annak teljesítésére – azt alátámasztó bizonyíték hiányában – nem lehet következtetést levonni, így arra az ítéleti döntést sem lehetett alapítani. Ezen eljárási szabálysértések azonban nem a rPp. 3. § (1) és (2) bekezdésének, 229. § (1) bekezdésének, hanem a rPp. 206. § (1) bekezdésének a sérelme körében voltak értékelhetők.

[52] Mindezekre figyelemmel a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes 35,48 ha területén az általa állított napraforgómennyiség nem termett meg. A másodfokú bíróság által értékelt bizonyítékok pedig az egyéb bizonyítékokkal együttesen értékelve nem voltak alkalmasak annak az alátámasztására, hogy az alperes által felperesi szállításként leigazolt 122, illetve 74,4 tonna ténylegesen a felperes területéről származott, onnan került beszállításra, azokból erre tekintettel nem lehetett arra a következtetésre jutni, hogy per tárgyát képező adásvételi szerződést a felperes bármilyen mértékben teljesítette. A felperes mindezek alapján a perben a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, kereste alaptalan. Az ezzel ellentétes rendelkezést és megállapítást tartalmazó jogerős ítélet tehát az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő, amely a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet megváltoztató jogerős ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését eredményezte.

[53] A felülvizsgálati kérelem alapján megállapítható volt, hogy az alperes csak formálisan támadta a teljes jogerős ítéletet. Nem hivatkozott ugyanis jogszabálysértésre a viszontkeresetében érvényesített kötbér mérséklését tartalmazó és ezt meghaladóan azt elutasító jogerős ítéleti rendelkezéssel szemben, így az elsőfokú ítélet teljes helybanhagyására irányuló felülvizsgálati petitum teljesítésére nem volt mód.

[54] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a rPp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését, és – a pernyertesség/pervesztesség arányának változására figyelemmel – valamennyi perköltségről, le nem rótt eljárási illetékről, állam által előlegezett költségről történt rendelkezését – hatályon kívül helyezte, és elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A Kúria döntésére tekintettel az alperes viszontkeresetéből a másodfokú bíróság által a keresetnek helyt adó jogerős ítéleti rendelkezés alapján az alperest terhelő marasztalási összegbe beszámított, felperest terhelő kötbér elszámolására nem volt mód, ugyanakkor ezt a tételt a döntés szükségszerűen érintette, ezért az elsőfokú ítélet viszontkeresetnek helyt adó rendelkezését a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján jogerős ítéletnek az alperes által nem támadott rendelkezéseinek megfelelően megváltoztatta: a felperes által fizetendő tőke összegét a mérsékelt összegű kötbérre leszállította, valamint a késedelmi kamat kezdő időpontját és mértékét a jogerős ítéletben foglaltaknak megfelelően határozta meg.

A határozat elvi tartalma

I. A jogerős ítélet a rPp. 206. § (1) bekezdésre tekintettel jogszabálysértő, amennyiben a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem teljeskörűen, a maguk összességében értékeli, a bizonyítékok mérlegelése és az azokból levont következtetés kirívóan és nyilvánvalóan okszerűtlen.

II. A fél által egy más perben tett nyilatkozatnak olyan bizonyító erő nem tulajdonítható, ami önmagában képes a perben beszerzett bizonyítékok alapján megállapított tényeket felülírni.

Az alkalmazott jogszabályok

a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdése

Záró rész

[55] Az alperes felülvizsgálati kérelme alaposnak bizonyult, így a felperes a kereset vonatkozásában teljes egészében pervesztes lett, míg az alperes viszontkeresete részben alapos, így e körben az elsőfokú ítélethez képest módosult a felek pervesztességének-pernyertességének aránya. Ennek megfelelően a Kúria az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseit megváltoztatta, kötelezte a felperest az alperesnek a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján a keresettel, míg a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján a viszontkeresettel kapcsolatban felmerült, a felülvizsgálati eljárási illetékből, első-, másodfokú és a felülvizsgálati eljárásokban felmerült, pervesztesség arányához igazodó ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányban állóan állapította meg, amely Áfát is tartalmaz.

[56] A felperes költségkedvezménye alapján feljegyzett első- és másodfokú eljárási illeték és az állam által előlegezett költség viseléséről a Kúria a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986 VI.26. IM rendelet 13. § (1) és 14. §-a alapján rendelkezett.

[57] Az alperes a felülvizsgálati eljárási illetéket a korábbi felülvizsgálati eljárásban már megfizette, így az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 51. § (1) bekezdése alapján a megismételt eljárásban az illeték ismételt megfizetése alól mentesült. Az alperes azonban jelen eljárásban is megfizetett 1.075.349 forint felülvizsgálati eljárási illetéket, amelyet az Itv. 80. § (1) bekezdés *i)* pontja alapján visszaigényelhet az illetékes állami adóhatóságtól. Az Itv. 81. § (2) bekezdésének megfelelően a Kúria határozatát az elsőfokú bíróság küldi meg az illetékes állami adóhatóságnak.

[58] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a rPp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[59] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a rPp. 271. § (1) bekezdés *e)* pont zárja ki.

Budapest, 2023. július 12.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Bartal Géza s.k. bíró, dr. Cseh Attila s.k. bíró, dr. Puskás Péter s.k. Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró helyett is

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bíróági ügyintéző